

Cooperarea pentru dezvoltare între Republica Cehă și Republica Moldova

Ministry of Foreign Affairs
of the Czech Republic

Development Cooperation Programme of the Czech Republic with the Republic of Moldova

INTRODUCERE

Republica Moldova („Moldova”) și Republica Cehă („Cehia”) se bucură de relații de lungă durată. Imaginea pozitivă de care se bucură Cehia în Moldova se datorează în mare parte cooperării pentru dezvoltare și asistenței umanitare oferite, precum și vizitelor frecvente ale experților cehi în Moldova și viceversa. Cooperarea moldo-cehă a început încă la începutul anilor 2000, având ca obiectiv general sprijinirea parcursului european al Moldovei. Obținerea statutului de țară candidată la UE de către Moldova, în iunie 2022, creează premise noi pentru sprijinirea Moldovei, prin împărtășirea experienței Cehiei privind procesele de transformare din perioada pre-aderare.

Moldova a devenit țară prioritară pentru cooperarea pentru dezvoltare a Cehiei („Czech Aid”) în 2005. Agresiunea Federației Ruse împotriva Ucrainei, în februarie 2022, a determinat o intensificare a asistenței umanitare acordate Moldovei.

- în Dezvoltare Socială Incluzivă, proiectele cehe au introdus conceptul de îngrijire medico-socială la domiciliu, politici de dezinstituționalizare a serviciilor sociale și au îmbunătățit îngrijirea persoanelor cu tulburări din spectrul autist.
- în Agricultură și Dezvoltare rurală, a fost creat Registrul Viei și Vinului, iar legislația privind agricultura ecologică a fost aliniată standardelor europene.
- în Gestionarea Resurselor Naturale, zonele poluate cu pesticide au fost decontaminate, iar investițiile în epurarea apelor uzate au încă un pas spre condiții de trai mai bune și un mediu curat.
- în Buna Guvernare Democratică, au fost consolidate capacitățile în digitalizare, securitate cibernetică și răspuns la urgențe, cu sprijin pentru pompieri, poliția de frontieră și unitățile canine.

Parteneriat în acțiune: Moldova & Cehia

Contribuții esențiale pentru o dezvoltare socială incluzivă

Reformarea sistemului de îngrijire socială și sănătate mintală

Cehia sprijină tranziția Moldovei de la îngrijirea instituționalizată la servicii bazate pe comunitate. Peste 1800 de persoane cu dizabilități mintale au beneficiat indirect de acest proces. Au fost create două centre-pilot de locuințe protejate și a fost introdus un curriculum universitar nou la Universitatea Liberă Internațională din Moldova, cu lectori care au experiență personală de recuperare. Specialiști cu experiență proprie (peer-support) în sănătate mintală au fost formați și angajați în servicii comunitare. Proiectele au contribuit la planuri de tranziție pentru 29 de locuințe protejate, evaluări ale calității și campanii publice anti-stigmatizare.

Sprijin pentru copiii cu autism și familiile lor

Cu o contribuție de 2,48 milioane EUR, proiectul implementat de SOS Autism a generat schimbări sistемice:

- A fost elaborată Legea Autismului
- Au fost instruiți peste 700 de profesioniști (medici, educatori, terapeuți).
- A fost înființat primul centru SOS Autism acreditat medical
- Au fost lansate ateliere vocaționale, cluburi LEGO și registrul electronic al TSA.
- În 2022, mamele-refugiate din Ucraina cu copii cu autism au primit asistență.

Dezvoltarea serviciilor de îngrijire medico-sociala la domiciliu

Cu o contribuție de peste **€5.44 milioane**, proiectul implementat de Asociația HomeCare (2007–2025) a adus în Republica Moldova serviciul de îngrijire la domiciliu:

- 12 centre medico-sociale au fost înființate în diverse regiuni ale țării.
- Peste 3 000 de pacienți beneficiază anual de servicii la domiciliu.
- Sute de asistente medicale, lucrători sociali și voluntari au fost instruiți în bune practici.
- Au fost furnizate echipamente medicale esențiale (osteodensitometre, tensiometre, proteze auditive etc.);
- Au fost realizate peste **16 000** de consultații prin telemedicină în zone rurale.
- A fost oferit sprijin umanitar, medical și psihologic refugiaților ucraineni în centre adaptate.

Creșterea capacităților în domeniul protecției sociale

Între 2016–2018 și 2025–2027, cu o contribuție de **1 milion EUR**, Cehia a sprijinit reforma formării profesionale a asistenților sociali din Republica Moldova:

- A fost aprobat un cadru legislativ nou pentru instruirea profesională.
- Au fost dezvoltate opt cursuri de formare specializate.
- 550 de asistenți sociali au fost instruiți prin programe-pilot.
- Reforma a susținut profesionalizarea sectorului și crearea unui sistem educațional durabil.

Contribuții esențiale pentru o Bună Guvernare

Susținerea siguranței publice și a capacităților de intervenție

Între 2012–2025, cu contribuție constantă, Cehia a colaborat cu Inspectoratul General pentru Situații de Urgență:

- A fost construit în Moldova un container „flashover” pentru simularea incendiilor reale.
- Au fost achiziționate echipamente moderne de salvare, inclusiv bărci pentru intervenții la inundații.
- Au avut loc instruirii în Moldova și în Cehia privind răspunsul la materiale periculoase.
- Proiectul a consolidat capacitatea Moldovei de reacție în situații de urgență.

Îmbunătățirea capacităților unităților canine

Din 2023, cu un buget de **400 000 EUR**, proiectul a modernizat unitățile canine ale Serviciului Vamal și ale Poliției de Frontieră:

- Au fost organizate instruirii pentru conducătorii canini.
- Au fost furnizate echipamente moderne pentru câinii de serviciu.
- Echipa Moldovei a obținut locul 2 la campionatul internațional de detecție antidrog din Cehia.

Contribuții esențiale pentru o gestionare durabilă a resurselor naturale

Remedierea ecologică în zonele afectate de pesticide

Proiectul implementat de DEKONTA a condus la remedierea ecologică a zonelor contaminate cu pesticide din Republica Moldova:

- Sute de tone de pesticide și sol contaminat au fost eliminate în siguranță.
- Au fost echipate stații de gestionare a deșeurilor periculoase.
- Au fost realizate evaluări ale riscurilor de mediu și de sănătate;
- Proiectul a contribuit la reducerea poluării și la protejarea sănătății publice.

Contribuții esențiale pentru agricultură și dezvoltare rurală

Digitalizarea sectorului vitivinicol

Între 2014–2019, cu o contribuție de **450 000 EUR**, Cehia a sprijinit dezvoltarea Registrului Viei și Vinului – primul sistem IT național din sectorul vitivinicol:

- A fost asigurată trasabilitatea vinurilor și certificarea originii.
- Peste 100 de producători și instituții au participat la sesiuni de instruire.
- Proiectul a contribuit la alinierea sectorului la standardele UE și la creșterea exporturilor de vin.

Sprijin pentru sectorul agriculturii ecologice

Între 2017–2023, cu o contribuție de **680 000 EUR**, Cehia a sprijinit dezvoltarea instituțională a agriculturii ecologice în Republica Moldova:

- A fost consolidat cadrul de reglementare, aliniat standardelor UE.
- A fost creat un sistem unificat pentru aprobarea inputurilor și controlul oficial.
- Laboratoarele locale au fost modernizate pentru testare și certificare.
- Au fost elaborate recomandări științifice pentru practici ecologice și selecția culturilor.

Proiectul a consolidat credibilitatea agriculturii ecologice, potențialul de export și durabilitatea pe termen lung.

Czech Aid în Moldova:

Parteneriat pentru schimbare durabilă

În ultimele două decenii, cooperarea pentru dezvoltare dintre Republica Cehă și Republica Moldova a evoluat semnificativ, având un impact concret asupra transformării sociale, economice și instituționale a țării. Czech Aid – programul oficial de cooperare pentru dezvoltare al Republicii Cehe – a devenit un partener de încredere pentru instituțiile publice moldovenești, autoritățile locale și organizațiile societății civile.

În 2022, sprijinul acordat de Cehia a atins 6 milioane EUR, iar în 2023 a crescut considerabil la peste 10 milioane EUR, reflectând nevoile sporite ale Moldovei în materie de asistență umanitară și cooperare în domeniul securității. Pentru 2024 și 2025, estimarea totală este de circa 8 milioane EUR pe an, incluzând atât cooperarea umanitară, cât și cea în domeniul securității.

Proiecte în desfășurare și priorități

Reforma îngrijirii sociale și a sănătății mintale:

Dezvoltarea serviciilor medico-sociale la domiciliu. Tranziția de la îngrijire instituționalizată la servicii comunitare, centre-pilot create, specialiști instruiți.

Sprrijin pentru copiii cu autism:

Legea Autismului elaborată, centre acreditate, peste 700 de profesioniști formați, sprijin extins familiilor de refugiați.

Securitate și control la frontiere:

Proiect cu ICMPD și Poliția de Frontieră, buget de 1 milion EUR.

Agricultură durabilă:

Întărirea controlului fitosanitar și promovarea agriculturii inteligente reziliente la climă. Registru pentru agricultura ecologică creat în cooperare delegată cu UE și Polish Aid.

Acces la apă și tratarea apelor uzate:

Sprrijin continuu pentru decontaminarea zonelor cu pesticide, acces la apă potabilă și optimizarea consumului de energie în sectorul apei.

Sprrijin pentru societatea civilă:

Combaterea dezinformării și consolidarea presei independente prin programul de promovare a tranziției.

Asistență umanitară integrată:

Sprrijin pentru refugiații ucraineni și comunitățile vulnerabile, aliniat cu proiectele de dezvoltare.

SCANAȚI

Programul de cooperare pentru
dezvoltare al Republicii Cehe cu
Republica Moldova 2024 – 2030

CZECH
AID

Un model de parteneriat durabil

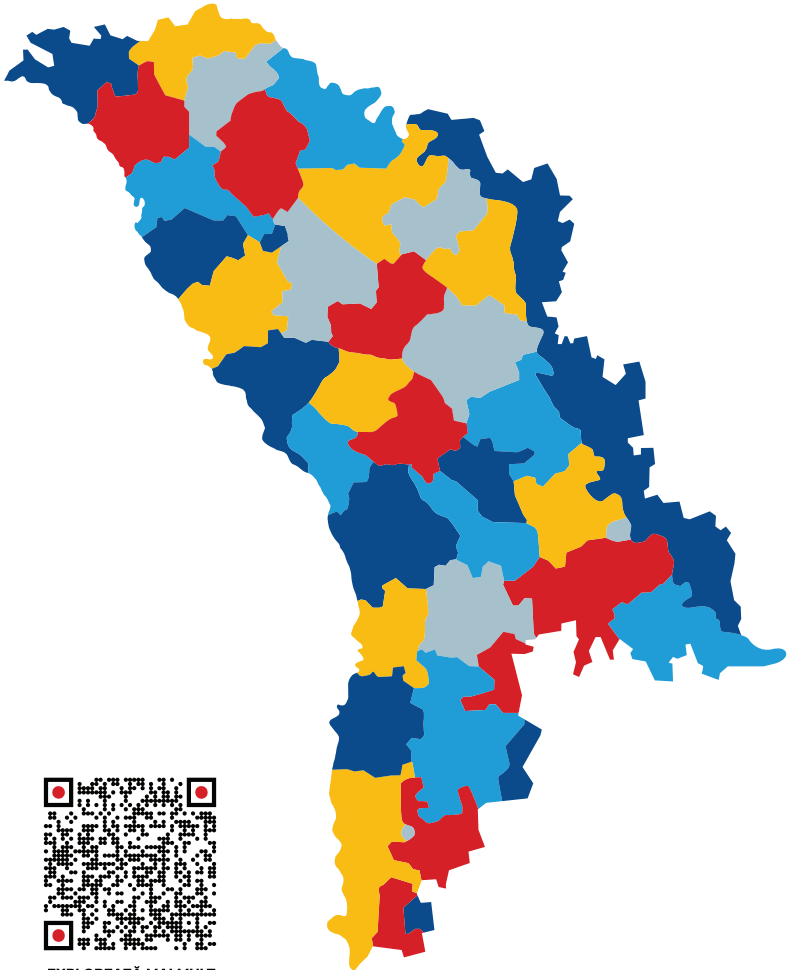
Czech Aid este mai mult decât un program de dezvoltare – este un parteneriat pe termen lung ce susține parcursul european al Moldovei. Printr-o abordare integrată și o rețea solidă de instituții, ONG-uri, Universități și Parteneri Internaționali, proiectele susținute de Cehia au întărit capacitățile interne ale țării și au îmbunătățit calitatea vieții pentru mii de oameni.

Cu accent pe sustenabilitate, cooperare și impact de durată, Cehia rămâne alături de Moldova într-o perioadă de transformare profundă și mari provocări.

De aproape **20 de ani**, cooperarea pentru dezvoltare dintre Republica Cehă și Republica Moldova a depășit cu mult simpla asistență financiară. Ea a devenit un parteneriat puternic și durabil, construit pe încredere, respect reciproc și angajamentul comun de a crea un viitor mai bun pentru toți cetățenii Moldovei.

**Investițiile în oameni,
instituții și inovație sunt
cheia unei Moldove mai
reziliente, prospere și
europene.**

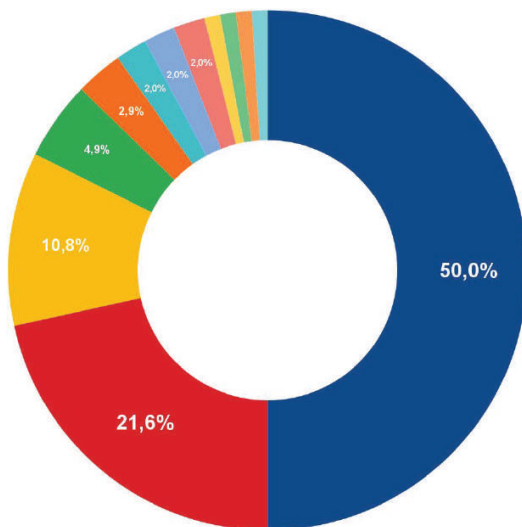
Proiecte ale Czech Aid în Moldova, specifice pe sectoare

EXPLOREAZĂ MAI MULT

Distribuția finanțării pe sectoare în Republica Moldova, 2023

- Humanitarian Aid / Refugee Support
- Social Infrastructure and services (Czech Development Agency and MFA)
- Water and sanitation / Environment (Czech Development Agency)
- Aid for Trade (Ministry of Industry and Trade of the Czech Republic)
- Government and civil society (Czech Development Agency)
- Agriculture (Czech Development Agency)
- Transition Projects (MFA)
- Education (MFA)
- Czech - UNDP Challenge Fund projects
- Small Scale Projects (Czech Embassy)
- Economic diplomacy Projects
- Transfer of Czech know-how

Informații de contact

 mzv.gov.cz/chisinau

 [instagram.com/ambasada.cheiei.md](https://www.instagram.com/ambasada.cheiei.md)

 fb.com/EmbassyCzechRepublicChisinau

73/1 Stefan cel Mare and Sfant
blvd, et. 6. NBC buiding

022 209 942

chisinau@mzv.gov.cz

Ministerstvo zahraničních věcí
České republiky